

**STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA Z DĚJIN A TEORIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ,
FOTOGRAFIE A NOVÝCH MÉDIÍ**

Tematické okruhy – DĚJINY A TEORIE FOTOGRAFIE A NOVÝCH MÉDIÍ

1. Objev fotografie

- Potenciál technického média ve vztahu k převratnému vnímání identity a identifikace jedince, akceleraci společenského a politického vývoje, dokumentaci průmyslového rozvoje a proměny krajiny, ilustraci vědy a revolučních změn v umění;
- Vývoj analogových fotografických technologií ve třech generačních vlnách (daguerrotypie a kalotypie, mokrá kolodiová proces, suchý želatinový proces);
- Vznik sociálního dokumentu a fotožurnalistiky, porovnání výchozí situace s pozdějšími i zcela aktuálními trendy.

2. Sekvence, animace, dynamika

- Obrazová analýza a syntéza aplikované na princip chronofotografie;
- Vznik sekvence, rytmu, děje v rámci fotografického souboru i raných animačních a filmových postupů;
- Wheatstoneova stereoskopie, Laussedatova fotogrammetrie a Mareyův chronofotografický pohybový diagram jako historická východiska VR, 3D skenování, mapování terénu či určování polohy a stop-motion či motion-capture (MoCap) animace;
- Vznik kinematografie: technické předpoklady, společenská očekávání i umělecké ambice, rozrůznění filmových žánrů.

3. Reprodukovatelný, demokratický obraz

- Koncepce meziválečné moderní kultury a uměleckého vzdělávání, abstrakce, nové vidění;
- Montáž jako klíčový princip moderního umění, fotomontáž jako obraz určený ke čtení;
- Avantgarda, experimentální přístupy a proměny v chápání umění, fotografie a filmu;
- Vizuální gramotnost publika a nové formy výstav, výstavních institucí a kulturního provozu.

4. Obraz a ideologie/ Výklad archivu

- Konstrukce významu obrazu;
- Hieratický a etický obrat obrazové a textové informace v tisku;
- Estetizace politiky, obraz ve službách totalitních ideologií a humanistický dokument;
- Funkce nových obrazových médií v čase světových krizí a válečných konfliktů.

Tematické okruhy – DĚJINY A TEORIE FOTOGRAFIE A NOVÝCH MÉDIÍ

5. Výtvarná, subjektivní a inscenovaná fotografie

- Krize vztahu člověka a stroje, umění mezi přírodou a vědou, nová imaginace;
- Fetišizace pohledu, komerční fotografie, kritické teorie pohledu, tělo jako projekční plátno;
- Rodící se subkultura a nové vlny;
- Výtvarná fotografie.

6. Konceptuální uvažování ve fotografii

- Proměna vnímání média fotografie jako uměleckého díla;
- Institucionální výstavní rámec média fotografie;
- Identita fotografa/fotografky jako umělce/umělkyně;
- Transformační tlaky na fotografii a nová média po jejich etablování ve výtvarném umění v době internetu (postprodukce, postfotografie, postinternet, obrazové informace na sociálních médiích etc).

7. Vizuální kultura a její proměny

- Interdisciplinarita (multi-, trans-), mezioborové vztahy a vizuální studia;
- Role obrazu v dějinách;
- Obraz, politika, identita, gender a moc –umělecký aktivismus;
- Smrt autora/autorky –postmoderní směřování v umění – centrum a periferie a postkoloniální studia.

8. Trendy, směřování a přístupy v současném umění (s důrazem na fotografii, nová média a intermediální umění)

- Definování pojmu současné umění;
- Vztahová estetika, archivní impuls, umění spolupráce a spekulativní obrat;
- Umění v postkoloniální éře;
- Umění a příroda – klimatická krize, environmentální žal a eco feminismus.

Tematické okruhy – DĚJINY UMĚNÍ

1) Řecko

- Chronologie, topografie Athén. Veřejná architektura, chrámy, sochařství. Vázové malířství. Hrobky a malířství. Mozaiky.

2) Řím

- Chronologie, Etruské umění, topografie Říma. Veřejné stavby, chrámy, sochařství. Historické reliéfy, sarkofágy. Malířství a mozaiky (Pompeje).

3) Románské umění a Gotika

- Románská architektura – koncept a příklady. Periodizace gotiky, raná gotika, vrcholná gotika, pozdní gotika – koncept a příklady (architektura, malba, socha).

4) Koncept nového člověka

- Raná renesance (quattrocento) Florencie do roku 1430, Florencie 2. polovina 15. století. Vlámská malba bratři Eyckové. Řím do roku 1527 (Cinquecento). Florencie 2. polovina 16. století – manýrismus, benátská malba v 16. století, umění na rudolfínském dvoře.

5) Baroko a věda

- Rané baroko a „boj o Řím“ (Annibale Carracci x Caravaggio), barokní Itálie (Boromini, Bernini, Pozzo, Algardi). Evropské barokní malířství (Poussin, Vouet, Sandrart, Rembrandt, Rubens, Van Dyck, Hals), střeoevropské baroko – malba, sochařství a architektura (Škréta, Brandl, Reiner, Wilmann, Liška, Braun, Brokoff, Santini-Aichel, Dientzenhoferové, Lurago, Mathey).

6) Doba změny – 19. století

- Klasicismus versus romantismus. Anglická krajinářská škola, realismus (Barbizonská škola, G. Courbet), impresionismus, postimpresionismus, akademické umění, sochařství 19. století, architektura 19. století (chronologie, vývoj, představitelé).

7) Noví rebelové

- Období avantgard v kontextu světových a českých dějin umění – secese, kubismus, expresionismus, zrod individualismu. Politizace uměleckých postupů, fotomontáž jako nové médium. Walter Benjamin a dopad mechanické reprodukce. Futurismus, dadaismus, surrealismus. Bauhaus – modernistické umění a design. Nová věcnost a sociální kriticismus.

Tematické okruhy – DĚJINY UMĚNÍ

8) Abstrakce

- Konstruktivistické tendence (E. Lisickij, A. Rodčenko + vliv konstruktivismu v české tvorbě – K. Malich, S. Kolíbal), abstraktní expresionismus (newyorská a kalifornská škola: J. Pollock, colour field painting – M. Rothko a další), informel a artbrut (světový: J. Dubuffet, G. Mathieu, Wols, H. Hartung; český: V. Boudník, J. Koblasa, M. Medek, E. Medková, B. Kolářová, A. Zemánková ad.). Minimalistické tendence v objektu – rozklad modernistického díla (D. Judd, R. Morris, S. LeWitt, Duchampův odkaz); Sochařství v rozšířeném poli (Rosalind Kraus).

9) Věcnost, tělo a prostor

- Pop-art, noví realisté (A. Warhol, R. Lichtenstein, Y. Klein, D. Hockney a další). Figurativní socha a narativ narušené a zraněné figury (A. Szapocznikow, E. Kmentová, L. Bourgeois, K. Smith, B. De Bruyckere). Feminismus, tělo a tělesnost (V. Export, C. Schneemann, J. Chicago). Body art (Víděňští akcionisté, český představitel). Figurativní tendence v malířství – neexpresionismus, hyperrealismus (A. Kiefer, G. Richter, Ch. Close, Basquiat, a další). Prostor – Earthworks a landart: R. Smithson, M. Heizer, R. Serra.

10) Koncept versus Happening

- Umění jako message – J. Beuys, J. Kosuth, individuální mytologie. Fluxus a situacionismus (N. J. Paik, J. Cage, A. Kaprow, A. Jorn, G. Debord a Společnost spektaklu). Live in Your Head: When Attitudes become Form – Harald Szeemann. Klasický konceptualismus (J. Kosuth, L. Weiner). Konceptuální fotografie (od E. Ruscha, manželů Becherových po A. Gurského). Happening v Československu (M. Knižák, J. Koller, Z. Ságlová, J. Želibská).

11) Postmoderna – (apropriace) jako metoda

- Postmoderní strategie – charakteristika, pojmy a termíny. Kýč, pozlátka a trash – YBA, Paul McCarthy, Mike Kelley, Jeff Koons, Maurizio Cattelan. Appropriace, post-feminismus, pictures generation, moc pohledu (Cindy Sherman, Sherrie Levine, Richard Prince, Barbara Kruger, Martha Rosler). Nová média a jejich použití. Umění postkomunistických zemí v kontextu postmoderny (Sanja Iveković, Tanja Ostojić, Zbigniew Libera, Katarzyna Kozyra, Anna Daučíková. Vizuální slast a narativní film (Laura Mulvey). Způsoby vidění (John Berger).

12) Vztahy jako metoda

- Obnovení komunitního myšlení, umělecké skupiny – Rafani, Ztohoven. Participace a postprodukce Erwin Wurm, Carsten Höller, Roman Ondák, Gabriel Orozco, Kateřina Šedá. Důraz na instituce – institucionální kritika (Hans Haacke, Fred Wilson, Jeremy Deller). Obraty v současném umění (sociální, etický, archivní apod.) – Rikrit Tiravanija, Kateřina Šedá, Vanessa Beecroft, Pierre Huyghe. (Jan Zálešák – Umění spolupráce, Nicolas Bourriaud – Vztahová estetika, Virginia Held – Etika péče).